

Norrtälje Hamn

En hållbar stadsdel

Hållbarhetsprogrammet i korthet

NORRTÄLJE
KOMMUN

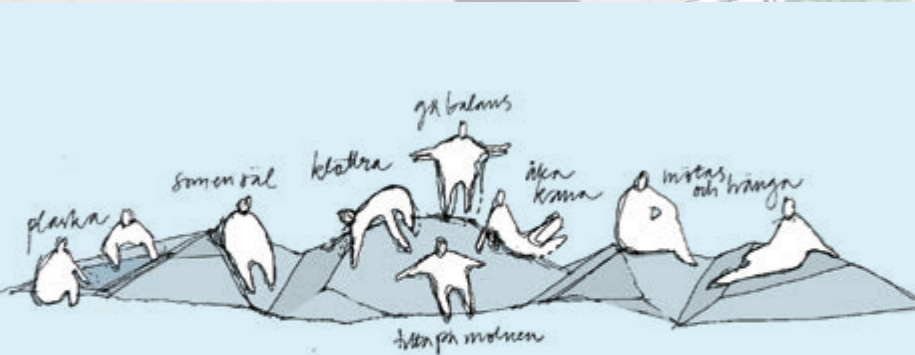
En levande stadsdel för barn, båtar och bad

I det gamla hamnområdet i Norrtälje växer en ny stadsdel fram. Det blir en naturlig fortsättning på Norrtäljes stadskärna. Den tidigare industrimarken förvandlas till en stadsdel byggd för möten, liv och rörelse, aktiviteter och ett väl fungerande vardagsliv.

Hamnen har alltid varit stadens port mot skärgården, nu blir den norrtäljebornas nya vardagsrum. Kajen med skärgårdstrafik och gästande båtar kommer att ha gott om plats för avkoppling, restaurangliv, bad och lek. En ny öppningsbar gångbro förbinder Norrtälje Hamn med Societetsparken, Norrtäljes välbesökta lunga och evenemangsplats. Längst ut vid piren kommer ett modernt stadsbad att bjuda in till morgondopp och badlek.

Den nya stadsdelen blir en plats att besöka, vistas, arbeta och bo i. Butiker, service, skolor och grönområden kommer aldrig att vara långt borta. Det täta nätet av cykel- och gångstråk gör det enkelt att ta sig fram. I utvecklingen av Norrtälje Hamn står hållbarheten i fokus, det blir en stadsdel där människor, miljö och teknologi kan leva och utvecklas tillsammans.

17 vägar till en hållbar stadsdel

Norrköping kommun har beslutat att utveckla Norrtälje Hamn med en uttalad ambition om att skapa en hållbar stadsdel. I din hand håller du en introduktion till hållbarhetsprogrammet för Norrtälje Hamn. Hållbarhetsprogrammet är ett av de främsta styrdokumenterna för utvecklingen av den nya stadsdelen. Programmet i sin helhet finns att läsa och ladda ner på norrtaeljahamn.se.

Norrköping Hamn är Norrtäljes största stadsbyggnadsprojekt någonsin. I stadsdelen planeras för 2 000 bostäder med plats för cirka 4 500 personer. Det innebär att staden som helhet kommer att växa med upp till en fjärdedel. Projektet har stor betydelse för stadens och stadslivets utveckling i Norrtälje. Fokus på kvalitet, som miljömässig och social hållbarhet, är därför avgörande. Hållbarhetsprogrammet är en vägledning i kommunens arbete med utvecklingen av Norrtälje Hamn, men ska också fungera som en gemensam målbild för andra aktörer som är involverade i projektet.

Det första kvarteret började byggas under 2016. Den totala utbyggnaden av stadsdelen uppskattas ta cirka 15 år och beräknas vara klar runt år 2030.

Visionen

Kommunen har tagit fram en vision för Norrtälje Hamn. Visionen består av värdeorden "En levande stadsdel för barn, båtar och bad" och anger inriktningen för vilken typ av stadsdel som ska skapas. För att förtydliga visionen finns även sex övergripande projektmål:

- En utveckling av hela Norrtälje stad
- En mötesplats för alla
- En vardag av mångfald
- En öppen och tillgänglig stadsdel
- En vacker skärgårdsstad
- En miljö- och resurssmart stadsdel

Du hittar en utförligare beskrivning av projektmålen i styrdokumentet "Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn" som även denna finns att ladda ner från norrtaeljahamn.se

17 hållbarhetsmål

För att säkerställa att Norrtälje Hamn når hela vägen fram till ambitionen om en hållbar stadsdel har kommunen valt att arbeta enligt Citylab Action. Det är ett nytt system för hållbar stadsutveckling, utarbetat av Sweden Green Building Council i samarbete med såväl den

privata som den offentliga byggsektorn. Systemet lanserades med en pilotversion under 2016. Kommunen arbetar för att kunna certifiera planeringen av Norrtälje Hamn enligt Citylab Action.

Citylab Action bygger på 17 olika hållbarhetsmål som tillsammans säkerställer att stadsutvecklingsprojekt leder mot en hållbar stad. I hållbarhetsprogrammet för Norrtälje Hamn

förverkligar vi de 17 målen genom särskilda projektmål anpassade till området och projektet. I anslutning till projektmålen beskrivs ett antal åtgärder som är planerade att genomföras för att målen ska uppnås. Uppföljning av mål och åtgärder hanteras i en separat handlings- och uppföljningsplan.

På kommande sidor följer en kort och förenklad beskrivning av projektets hållbarhetsmål och några smakprov på de åtgärder som planerats för att nå målen.

Trevlig läsning!

CITYLAB ACTION

Arkitektens visionsskiss: skärgården flyttar in på kajen.

1. Mark och bebyggelsestruktur

En integrerad och växande stadskärna.

Projekt mål:

- Norrtälje Hamn hänger väl ihop med och blir en naturlig fortsättning på Norrtäljes gamla stadskärna. Hamnen kommer att bli en mötesplats som lockar såväl dem som bor i Norrtälje som besökare.
- Den nya stadsdelen byggs på mark som redan tidigare varit bebyggd. Det innebär att ny naturmark inte behöver användas.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Stråken mellan de gamla och nya delarna av staden byggs ihop så att Norrtälje Hamn blir en naturlig fortsättning på stadskärnan.
- Societetsparken görs lättillgänglig genom en ny öppningsbar gång- och cykelbro.
- Marken förädlas genom sanering och stabilisering så att det gamla industriområdet kan förvandlas till ett bra bostadsområde.

2. Kultur

Kulturliv, konst och kulturhistoria ger liv åt området.

Projekt mål:

- Norrtälje Hamn ska bli en levande stadsdel med många mötesplatser och rum för ett rikt kultur- och föreningsliv. Konsten kommer att ges stort utrymme både på allmän plats och inom kvarteren.
- Områdets historia ska värnas och levandegöras genom att gestaltas i ord och bild på ett sätt som skapar nyfikenhet.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Det ska finnas särskilda planer och projekt för konst, kultur och fritidsaktiviteter i Norrtälje Hamn.
- Konstverk ska skapas på många platser i hela stadsdelen och ger upplevelser för både vuxna och barn.
- I den offentliga miljön planeras det in platser och funktioner för rekreation och många olika fritidsaktiviteter.
- Byggnaden på piren ska vara publik och innehålla olika verksamheter för stadens befolkning och besökare.
- Området kulturhistoria ska berättas.

3. Funktioner

En levande stadsmiljö med brett utbud för boende och besökare.

Projekt mål:

- Det ska vara nära till den service som behövs i vardagen, såsom förskola, lekplatser, dagligvaruhandel, återvinningsstationer och kommunikationer.
- För att skapa en levande stadsdel kommer alla kvarter att ha lokaler för verksamheter i markplan.
- Bostadsbeståndet i Norrtälje Hamn ska vara varierat med olika storlekar och upplåtelseformer.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- En design- och funktionsmanual har tagits fram för att säkerställa utformningen och stadens funktioner.
- Det skapas minst 400 hyresrättslägenheter samt specialboenden för olika behov.
- Funktioner som behövs i en stad, till exempel förskolor och livsmedelsbutik, ska ges plats i området.
- I detaljplaner för kvarteren ställs krav på verksamhetslokaler i bostadsområdena.
- En aktiv samverkan mellan kommun och byggherrar runt centrumutveckling för att få ett varierat utbud av verksamheter.

4. Hållbar livsstil

Ett socialt, tryggt och hållbart liv tillsammans.

Projekt mål:

- Den nya stadsdelen ska erbjuda en trygg och trivsam livsmiljö och bjuda in till delaktighet, engagemang och gemenskap. Både i de offentliga rummen och i kvarterens innergårdar, takterasser och lokaler ska det finnas mötesplatser och möjlighet till gemensamma aktiviteter.
- Stadsdelen är planerad för att underlätta och inspirera till ett hälsosamt liv och en livsstil som innebär så liten miljöpåverkan som möjligt.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Stadsdelen planeras utifrån de gåendes perspektiv.
- Funktioner som stödjer reparation, återbruk och återvinning byggs in i stadsdelen.
- I samverkan mellan kommun, byggherrar och lokala aktörer etableras en tradition av aktiviteter och event med inriktning på hållbart stadsliv.
- I markanvisningstävlingar gällande kvarteren värderas åtgärder och funktioner som stödjer hållbara beteenden.

5. Transporter

Lätt att leva utan bil.

Projekt mål:

- Att gå eller cykla ska vara de naturliga sätten att ta sig fram i Norrtälje Hamn. Det ska vara enkelt att klara vardagen utan bil.
- Det ska aldrig vara längre än 300 meter till närmsta busshållplats.
- Fordonspooler med miljöbilar, elcyklar och lastcyklar ska finnas och vara tillgängliga för alla boende i stadsdelen.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Det byggs ett tätt nätverk av gång- och cykelstråk, vilka är upplysta, säkra och knyts ihop bra med stadens övriga stråk.
- Bil- och cykelpooler värderas högt i markanvisningstävlingar.
- Det ska vara gott om cykelparkering och finnas cykelservice tillgänglig på allmänna platser.
- Det byggs gott om laddningsplatser för elbilar och elcyklar.
- Det ordnas ett busstråk och en ny busshållplats centralt i stadsdelen.
- Hur många parkeringsplatser som behöver byggas i kvarteren beräknas utifrån lägenhetsantal och storlek. Antalet kan minskas om byggherren åtar sig olika åtgärder som förenklar hållbart resande och att leva utan egen bil.

6. Informations- och kommunikationsteknologi

Tekniken ger förutsättningar att mötas, dela och leva hållbart.

Projekt mål:

- Alla byggnader och anläggningar inom stadsdelen ska ha fiberanslutning med hög kapacitet och hastighet.
- Det ska finnas tillgång till allmänna stationer för laddning av digitala enheter och säker uppkoppling mot ett öppet nätverk.
- Det ska finnas förutsättningar för smart spridning av allmännyttig information, samt för att samla in miljödata från samhällsservice och från bostadskvarteren.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Möjligheter till trådlös uppkoppling och laddplatser på offentlig plats för mobil elektronik planeras.
- Smarta byggnader – fastigheter där förbrukning och prestation följs upp och effektiviseras kontinuerligt – och smarta hem där funktioner och förbrukning kan styras individuellt i den enskilda lägenheten, värderas vid markanvisningar.
- Det byggs in möjlighet att samla in driftdata från tekniska system för att kunna göra miljöanalys och optimering.

7. Platser

Nära till trivsamma parker och mötesplatser.

Projekt mål:

- Parkerna, torgen och kajen ska bjuda in till ett vimlande folkliv. Alla offentliga miljöer ska kännas trivsamma oavsett tid på dygnet och året runt. Området ska vara en trygg och utvecklande plats för barn.
- De offentliga platserna ska ge förutsättning för och inspirera till god hälsa och de ska utformas så att de blir tillgängliga för alla grupper i samhället.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Alla offentliga platser ska utformas och belysas så att de känns trygga och inbjudande året runt, dygnet runt.
- Vid projektering ska grupper med specifika förutsättningar och behov ägnas särskild omsorg och inkluderas i dialog.
- Det ska finnas många spännande platser för barn och ungdomar. Platser för barn ska uppmuntra till rörelse och aktivitet, och stimulera fantasin.
- Ett nytt stadsbad planeras, som ger både badmöjlighet och blir ett spännande besöksmål.
- Torgen och kajen planeras och förbereds tekniskt för evenemang.
- Kajen byggs utan trafik och med varierade miljöer för möten, lek och häng som lockar boende och besökare.

8. Skolmiljöer

Barnperspektivet styr stadsdelens utformning och funktioner.

Projekt mål:

- Det ska skapas två nya förskolor, byggda för att vara föredömen för hållbart byggande. Skolgårdarna ska vara varierade, spännande, säkra och grönskande.
- Skolvägarna ska vara så säkra och trygga att barn i området kan gå eller cykla själva till skolan.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- En barnkonsekvensanalys görs för att säkerställa barnperspektivet och att barns idéer integreras i planeringen.
- Förskolor planeras med spännande och pedagogiska utemiljöer och med hög miljöambition.
- Avlämningsplatser, korsningar och andra känsliga trafikplatser analyseras för att skapa säkra och trygga skolvägar.

9. Luft

Frisk luft är en prioritet i hela staden.

Projekt mål:

- Hela stadsdelen ska utformas så att behovet av person- och gods-transporter minimeras eller kan ske med så låg miljöpåverkan som möjligt. Norrtälje Hamn ska inte medföra dålig luftkvalitet i Norrtälje stad.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Det ska ställas miljökrav på fordon och maskiner i upphandling av entreprenörer.
- Behovet av tunga transporter i stadsdelen ska minskas genom bland annat sopsugsanläggning.
- Många fordonsladdningsplatser byggs i kvarteren och på allmän plats så att användning av elfordon blir bekvämt.

10. Ljus

Ljussättningen ger stadsdelen karaktär och trivsel.

Projekt mål:

- Belysningen ska vara vacker och utformas för att skapa trygghet och en trivsamt stämning. Ljussättningen är viktig för stadslivet och bidrar till att skapa upplevelser och inspirera till sociala aktiviteter.
- Ljussättning ska ske med bästa tillgängliga teknik för energieffektivitet och styrning.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Solstudier, som visar hur ljus- och skuggförhållandena blir, ska integreras i detaljplaneringsprocessen för alla kvarter i området.
- Belysningen planeras tillsammans med utformningen av offentliga platser för att optimera trivsel, trygghet och trafiksäkerhet. Belysning används för att skapa mötesplatser och upplevelser.
- Belysningen i det offentliga rummet ska vara energisnål och smart styrning ska minska energiförbrukningen.

11. Ljud

Ljudmiljö som det är skönt att vistas i.

Projekt mål:

- Gatorna är utformade för låg hastighet. Trafikbullernivåerna ska inte störa stadslivet och trivseln i området.
- Det ska vara så pass låga bullernivåer i området att det är behagligt att vistas i bostäderna samt utomhus på gårdar och balkonger.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Mindre gator blir gångfartsområden. Övriga gator utformas så att hastigheten naturligt blir låg.
- Bullerutredning görs inom varje detaljplan som upprättas inom området.
- Alla lägenheter ska ha tillgång till en tyst sida vid fasad/fönster (< 55 decibel A).

12. Grön- och blåtytor

Växter och vatten är en viktig del av miljön för både människor och djur.

Projekt mål:

- Norrtälje Hamn ska vara och upplevas som en stadsdel med stor andel grönska och vatten. Miljön ska främja trivsel, hälsa, rekreation, lärande och lek, samt bidra till dagvattenrening och biologisk mångfald.
- Förutsättningarna för ekosystemtjänster, d v s allt det som naturen ger oss – från luft och vatten till biologisk mångfald och natursköna miljöer att vistas i – ska stärkas och tillskapas.
- Strandmiljöerna i östra delen av området ska utvecklas så att de blir ett spännande rekreativområde med hög biologisk mångfald.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Befintliga ekosystemtjänster i närområdet ska identifieras och nya ekosystemtjänster ska tillskapas genom t ex träd- och blomplanteringar.
- En grönytefaktor, d v s ett poängsystem för att värdera vegetation och vatteninslag, används som verktyg för att säkerställa bl a grönska, trivsel och ökad biologisk mångfald, både inom kvarteren och offentliga ytor.
- En våtmarkspark som byggs för dagvattenrening utformas för hög biologisk mångfald.

13. Klimatanpassning

Stadsdelen planeras för att klara framtida havsnivåer och ökade regnmängder.

Projekt mål:

- Stadsdelen ska utformas så att översvämmande vatten från Norrtäljeviken eller Norrtäljeån inte medför skador på bostäder eller samhällsviktiga anläggningar.
- Dagvattennätet ska dimensioneras för att klara ökande regnmängder på grund av klimatförändringar. Vid eventuella översvämningar eller extremregn ska vatten lätt kunna avrinna längs med gatorna till Norrtäljeviken.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Marken i området höjs för att säkra bebyggelse och viktiga funktioner för framtida havsnivåhöjningar.
- Dagvattensystemet dimensioneras för framtida, ökade regnmängder genom ett tillägg med 25 %, en så kallad klimatfaktor. Dessutom byggs dagvattenfördröjning in både i kvarteren och på allmän plats.

14. Materialflöden

Återbruk och återvinning blir lätt och naturligt.

Projekt mål:

- I stadsdelen ska det vara nära till insamling av alla typer av normalt hushållsavfall. Behovet av privata transporter utanför området för att lämna avfall till återbruk eller återvinning ska vara minimalt.
- Kunskapshöjande och inspirerande åtgärder och evenemang med syfte att minska förbrukningen av bland annat produkter, vatten och energi ska vara en naturlig del i projektutvecklingen.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Bostäder och kvarter ska vara utformade för enkel källsortering.
- Matavfall ska samlas in separat så att det kan användas för näring eller energiråvara.
- Det ska drivas ett utvecklingsprojekt med mål att skapa en kvartersnära återvinningscentral samt en återbruksverksamhet.
- Kommunen i samverkan med aktörer ska initiera information och event för att inspirera och höja kunskap kring hållbar livsstil och vinsterna med detta.

15. Produkter

Material med liten klimatpåverkan och omsorg om människor och miljö.

Projekt mål:

- I alla kvarter som kommunen markanvisar ska det finnas en ambition att bygga med material som genererar så låga utsläpp av klimatpåverkande ämnen som möjligt, till exempel trä.
- Alla material som används i byggnader och anläggningar ska vara miljögodkända enligt ett etablerat system.
- Inköp av material från närregionen, återvunnet material och produkter som på annat sätt minskar utsläpp av klimatpåverkande ämnen ska prioriteras. Inköp ska också ske med socialt ansvar lokalt och globalt.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Bostadskvarter med låg klimatpåverkan, till exempel träbyggnader, ska värderas högt i markanvisningar.
- I upphandlingar ställs alltid krav på att utvärdering ska göras utifrån klimatpåverkan, miljö och sociala aspekter.
- I så stor omfattning som är tekniskt och miljömässigt möjligt, ska massor och material inom projektområdet återanvändas.

16. Vatten

Vatten renas och blir en resurs.

Projekt mål:

- Inom Norrtälje Hamn ska allt dagvatten renas och fördröjas så att flödet jämnas ut. Dagvatten ska användas som en resurs för till exempel bevattning.
- Omvandlingen av Norrtälje Hamn ska ge tydligt minskade utsläpp av föroreningar via dagvatten till Norrtäljeviken. Rening ska ske även av dagvatten som rinner ut i hamnen från den befintliga staden.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Fördröjning och rening av dagvatten ska ske inom varje kvarter enligt ett fastställt krav.
- Med hjälp av infiltration i planteringsjorden vid träd samt i övriga planteringar fördröjs och renas vattnet från bland annat stadsdelens gator.
- Två större dagvattenreningsanläggningar ska anläggas i hamnen för att ytterligare rena vattnet från området samt stora delar av den övriga staden.

17. Energi

Energieffektiva byggnader och elfordon i fokus.

Projekt mål:

- Alla kvarter ska ha låg energiförbrukning. Bostadskvarter som markanvisas från och med 2017 ska uppnå energiprestanda motsvarande miljöbyggnad 3.0 nivå guld. Offentliga byggnader byggs så att de kräver minimalt med värmestillskott – så kallade passivhus.
- Alla kvarter ska ha möjlighet till fjärrvärme. De flesta kvarter ska ha produktion av sol eller solvärme.
- Det ska finnas god tillgång till laddplatser för elbilar, elcyklar och el-mopeder i alla bostadskvarter samt vid gatuparkering.

EXEMPEL PÅ PLANERADE ÅTGÄRDER:

- Energieffektiva byggnader värderas högt i markanvisningar.
- Minst en offentlig byggnad ska byggas som passivhus eller plusenergibyggnad.
- Minst 10 % av parkeringsplatserna i området ska ha laddmöjlighet för elbilar och det ska vara förberett för att lätt kunna utöka omfattningen.
- I markanvisningar efterfrågas och värderas lokal energiproduktion genom till exempel solceller.

norrtäljehamn.se

Det här är en populärversion av *Hållbarhetsprogram för Norrtälje Hamn*. Innehållet är därför förkortat och förenklat. Programmet som antogs i november 2017 finns att ladda ner i sin helhet från norrtaljehamn.se/dokument

Norrtälje kommun, Box: 800, 761 28 Norrtälje
Telefon: 0176-710 00, E-post: info@norrtaljehamn.se